

3

NINO VRANIĆ

KULTURNA BAŠTINA OKOM FOTOGRAFA

KNEŽEVA PALAČA

IZLOŽBA

8/5-3/6

II PALAČE

NARODNI
MUZEJ
ZADAR
INZ
GALERIJA
UMJETNINA

IMPRESSUM
NINO VRANIĆ
KULturna BAŠTINA
OKOM FOTOGRAFA

IZDAVAČ
Narodni muzej Zadar

ZA IZDAVAČA
Vesna Sabolić

ORGANIZACIJA
Galerija umjetnina
Narodnog muzeja Zadar

AUTORICA PREGOVORA
Marija Tonković

KUSTOSICA IZLOŽBE
Nevena Štokić

LIKOVNI POSTAV IZLOŽBE
Koraljka Alavanja
Nevena Štokić

GRAFIČKO OBLIKOVANJE I PRIPREMA
Gordana Brborović

TEHNIČKI POSTAV
Ivan Klapan
Mihovil Zrilić

TISAK
dpi grafika :: digitalna tiskara, Zadar

NAKLADA
400 primjeraka

IPALACES
IZLOŽBE

Trg Petra Zoranića 1, 23 000 Zadar
+385 23 627 764
info@dvijepalace.hr
www.dvijepalace.hr
Radno vrijeme izložbenih dvorana
pon-ned 10:00-22:00

Vranić je nadišao predrasudu da dokumentarna fotografija nije umjetnost – svojim je fotografskim zapisima učinio prošle događaje prisutnima. Njegove fotografije povijesne ostavštine ne ukazuju samo na prošlost, već i na život sam – na čistu aktivnost, praksu. Drugim riječima, kroz njihovo dokumentiranje, umjetnost postaje oblik življenja, ukorijenjen u kolektivno sjećanje.

HOMMAGE UMJETNIKU I ČOVJEKU NINU VRANIĆU

Kroz svoju kulturnu baštinu društvo postaje vidljivo – sebi i drugima. Prošlost se očituje upravo u toj baštini, u vrijednostima koje se otkrivaju njezinim identifikacijskim prisvajanjem. Doličnim predstavljanjem ambijentalnih, nacionalnih i univerzalnih vrijednosti, Nino Vranić je memorijskom umjetnošću – u kojoj fotografija ima ključnu ulogu u konstruiranju osobne i zajedničke prošlosti – obilježio brojna „mjest a sjećanja“: lokacije, topografske i metaforičke i pridonio kolektivnom pamćenju za očuvanju identiteta.

Ova izložba predstavlja prožimanje njegovog osobnog, autobiografskog i povijesnog pamćenja. Stvorio je rastući niz topologija simboličkih prostora u koje su integrirani kako tradicionalni umjetnički predmeti, tako i simboli konkretne kulture i društva kroz vrijeme.

Fotografski ciklusi koje je samostalno predstavljao svjedoče o razvoju i afirmaciji medija, o usavršavanju tehnike, ali i o kulturnoj

Kompozicija, 1965.

Zimski pejzaž, 1960.

i tehnološkoj razini sredine u kojoj je djelovao. Posjedovao je iznimnu kreativnu iskru pred motivom; za njega je kamera bila poput skice – instrument intuicije i spontanosti. Bio je tankočutni majstor „odlučujućeg trenutka“ – u vizualnim terminima, u pitanjima i odlukama istovremeno, svjestan osjećaja entropije i prolaznosti vremena. Sposobnost konstruiranja lirskih slika, prožetih duhovitošću i dubokim uvidom, bila je konstanta njegove dugogodišnje karijere.

Svaki motiv bio mu je izazov u koji je pretočio vlastitu percepciju, humanost i reakciju – kako na unutarnji, tako i na vanjski svijet. Njegov vizualni jezik bio je oblikovan formalnom estetikom modernizma, posebno izraženom u crno-bijelim fotografijama koje su balansirale između anakronizma starine spomenika i suvremenih izazova. Time je obogatio izvorišta sjećanja i prostore u kojima se oblikuje tradicija.

Ciceron je davno zapisao: „A povijest, svjedokinja stoljeća, svjetlost istine, život sjećanja, učiteljica života, glasnik starine – kojim drugim glasom može osigurati besmrtnost negoli govorničkim?“ Ninov govor bio je – fotografija. Njegov glasnik života i starine, njegova svjetlost istine.

Njegova sposobnost „usvajanja“ gradova i krajolika bila je iznimna, kao i talent za bilježenje muzejskih artefakata, gdje je istraživao prostor susreta arhajskog i suvremenog.

Stalna nit njegova stvaralaštva bilo je zaokruživanje tematskih cjelina pod naslovima: Lica, Krajolici, Portreti umjetnika, Život, Brod i Zagreb. Ciklusi koje je izlagao pokazivali su ne samo njegovu tehničku vještinu, već i sposobnost medijskog izraza i vizualne artikulacije kulturne sredine u kojoj je djelovao.

Duga je povijest njegove povezanosti sa Zadrom. Na izložbi Čovjek i more 1963. godine nagrađen je zlatnom medaljom, a već sljedeće godine i brončanom. Ta je izložba održana upravo u Modernoj galeriji Narodnog muzeja, koja ga i ovom prilikom ponovno ugošćuje. Ciklus Krajolici predstavio je 1979. godine u crkvi sv. Petra i Andrije.

No posebnu je ulogu u njegovu radu imala suradnja s konzervatorom Miljenkom Domijanom, s kojim ga je vezivalo dugogodišnje i blisko prijateljstvo. Zajednički im je bio pasionirani rad na očuvanju, dokumentiranju i valorizaciji naslijeđene materijalne i duhovne ostavštine. Suradivali su na brojnim projektima, osobito onima vezanima uz Zadar, uključujući izložbe i kataloge: Riznica župne crkve u Ninu (1983.), Sjaj zadarskih riznica (1990.) i Rab: grad umjetnosti (2001.).

Iz dokumentarne fotografije Vranić je znao izdvojiti lica i detalje, dajući im novi dignitet i značenje. Izložbom evociraju se mnogobrojne zadarske teme i motivi: detalj Heroda s pluteja

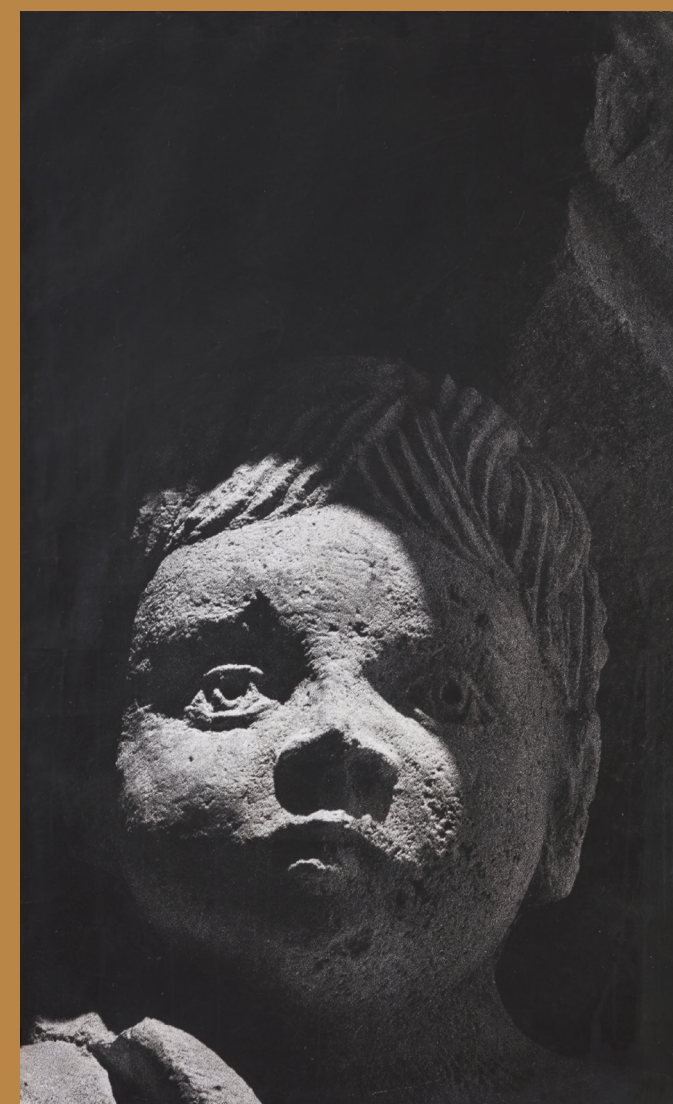
s prizorima iz Kristova djetinjstva (Arheološki muzej u Zadru), slikano raspeće iz 12. stoljeća (Franjevački samostan), srebrni moćnik sv. Silvestra (riznica crkve sv. Marije) ili detalj djeteta s palače Nassis – da spomenemo samo neke.

Ova izložba – smještena u prostore koji su mu bili bliski i dragi – nosi posebno metaforičko značenje. Ona je hommage fotografu Ninu Vraniću i njegovu prijatelju Miljenku Domijanu, čija su umjetnost i rad nadišli granice pojedinca i postali trajna ostavština zajedničke memorije.

Marija Tonković

BIOGRAFIJA

Nino Vranić (Bileća, 7. travnja 1933. – Zagreb 24. listopada 2012.) U Zagrebu završava Grafičku školu, foto-odjel, 1952. godine. Od 1954. do 1989. godine zaposlen kao fotograf Zavoda za zaštitu spomenika kulture u Zagrebu. Odlaskom iz Zavoda djeluje kao samostalni umjetnik. Priredio je dvadesetak samostalnih izložbi te je sudjelovao na velikom broju domaćih i međunarodnih izložaba fotografije s kojih je ponio brojne nagrade, među kojima je zlatna medalja s izložbe „Čovjek i more“ u Zadru 1963. Opremio je mnogobrojne kataloge i umjetničke monografije. Dodijeljena mu je titula Excellence FIAP 1972. godine te je 2008. godine odlikovan nagradom „Vicko Andrić“ za životno djelo.

Zadar, detalj djeteta s palače Nassis 13. st.